

І.М. Вигівська, канд. екон. наук, доц. (ЖДТУ, Житомир)

В.В. Опрелянська, магістрант (ЖДТУ, Житомир)

СТАРТАП-КОМПАНІЯ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ

Створення та функціонування стартап-компаній є важливим процесом для розвитку бізнесу, країни та навіть світового господарства. Для окремого суб'єкта господарювання користь від впровадження стартапу проявляється в отриманні економічних та інших вигід; для країни – в забезпеченні розвитку, в першу чергу, економічної та соціальної сфери; для світової економіки – в обміні ідеями, досвідом, ресурсами та посиленні міжнародної співпраці.

Заснування стартап-компаній передбачає організацію та ведення бухгалтерського обліку їх діяльності задля дослідження та впровадження нових можливостей і ресурсів суб'єкта господарювання для подальшого успішного функціонування, вчасного виявлення ризиків, ідентифікації стану зайнятого сегменту ринку, діяльності інших компаній.

Проаналізувавши визначення поняття «стартап» в літературних джерелах, встановлено, що його ідентифікують по-різному: компанія, бізнес, організація, проект, продукт, елемент економіки, форма ведення інноваційної діяльності, бізнес-проект, бізнес-ідея, процес. Звичайно, трактування поняття «стартап» відрізняються, впершу чергу, під впливом епохи, в якій вони були сформульовані. Спочатку дане поняття вживалося лише у значенні компанії, бізнесу, а зараз кожен науковець інтерпретує «стартап», в першу чергу, в тому аспекті, в якому воно розглядається, тому виникають різноманітні поняття: стартап-компанія, стартап-проект, а також похідні від них – бізнес-проект, фінансовий проект, бізнес-ідея. Отже, розглянувши визначення терміну «стартап», необхідно зазначити, що науковці часто ототожнюють поняття «стартап», «стартап-компанія» і «стартап-проект», та чи є це правильним? Для вирішення цього питання необхідно визначити спільні та відмінні риси цих понять.

Передусім, для всіх цих термінів притаманні такі характеристики: 1) новизна, інноваційність, розробка технологій; 2) це явища та процеси, які є початковою стадією створення та розвитку масштабного проекту та/або компанії, що передбачає нетривалий час їхнього існування, а також залежність від законодавчих норм, фінансування та наявності інших ресурсів; 3) всі ці поняття на практиці є швидкозростаючими, інноваційними та, в певній мірі, абстрактними, адже передбачають велику кількість запитань щодо впровадження їх в реальному житті (які шанси на успіх, чи буде реалізована ідея, чи дозволить вона досягти поставлених цілей, чи знайдуться однодумці, команда, підтримка).

Розглянемо також характерні риси кожного досліджуваного поняття окремо. Так, стартап-компанія повинна бути юридично зареєстрованим підприємством (або хоча б перебувати в процесі реєстрації в органах державної влади). При цьому така фірма має отримати всі необхідні дозволи на здійснення тих видів діяльності, якими вона буде займатися. Також, враховуючи те, що інноваційне підприємство в майбутньому планує перейти зі стадії стартап-компанії в повноцінну юридичну фірму та здійснювати господарську діяльність, для цього необхідно вести бухгалтерський облік діяльності підприємства та подавати відповідним органам бухгалтерську, податкову та інші види звітності з метою розкриття та представлення результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Стартап-проект так само, як і стартап-компанія, передбачає юридичні формальності, але не в якості реєстрації суб'єкта господарювання, а у вигляді патентування нового винаходу. При цьому стартап-проект може бути початковою стадією створення стартап-компанії. На даному етапі стартапу приймаються рішення щодо реалізації інноваційної ідеї, пошук інвесторів, інших джерел фінансування проекту. У випадку успішного впровадження проекту, він стає стартап-компанією. Отже, кожна стартап-компанія була в минулому стартап-проектом, проте стартап-проект не обов'язково стане в майбутньому стартап-компанією. При цьому весь процес та кожен етап (від формування інноваційної ідеї, створення нової технології до реєстрації компанії) можна назвати стартапом. Саме тому й існує плутанина в формулюванні визначень «стартап», «стартап-компанія» та «стартап-проект».

Таким чином, розглянувши спільні та відмінні риси понять «стартап», «стартап-компанія» та «стартап-проект», можна сформулювати визначення для кожного з них: 1) стартап-проект – це проект, який оформлений юридично шляхом одержання патенту на інноваційний технологічний продукт (послугу) й передбачає отримання вигід від впровадження винаходу; 2) стартап-компанія – це новостворена компанія, що має юридичну реєстрацію відповідно до законодавства та здійснює інноваційну діяльність у сфері технологій з метою отримання вигід від впровадження винаходу; 3) стартап – це новостворена компанія (проект), що зареєстрована юридично, здійснює інноваційну діяльність у сфері технологій з метою отримання вигід від впровадження винаходу. Варто також зазначити, що вигоди від реалізації стартапу не обов'язково існують у вигляді отримання прибутку чи інших фінансово-економічних результатів. Кінцевою метою інноваційного проекту може бути також певна соціальна, благодійна мета змінити щось на краще, адже стартап – це не підприємницька діяльність.